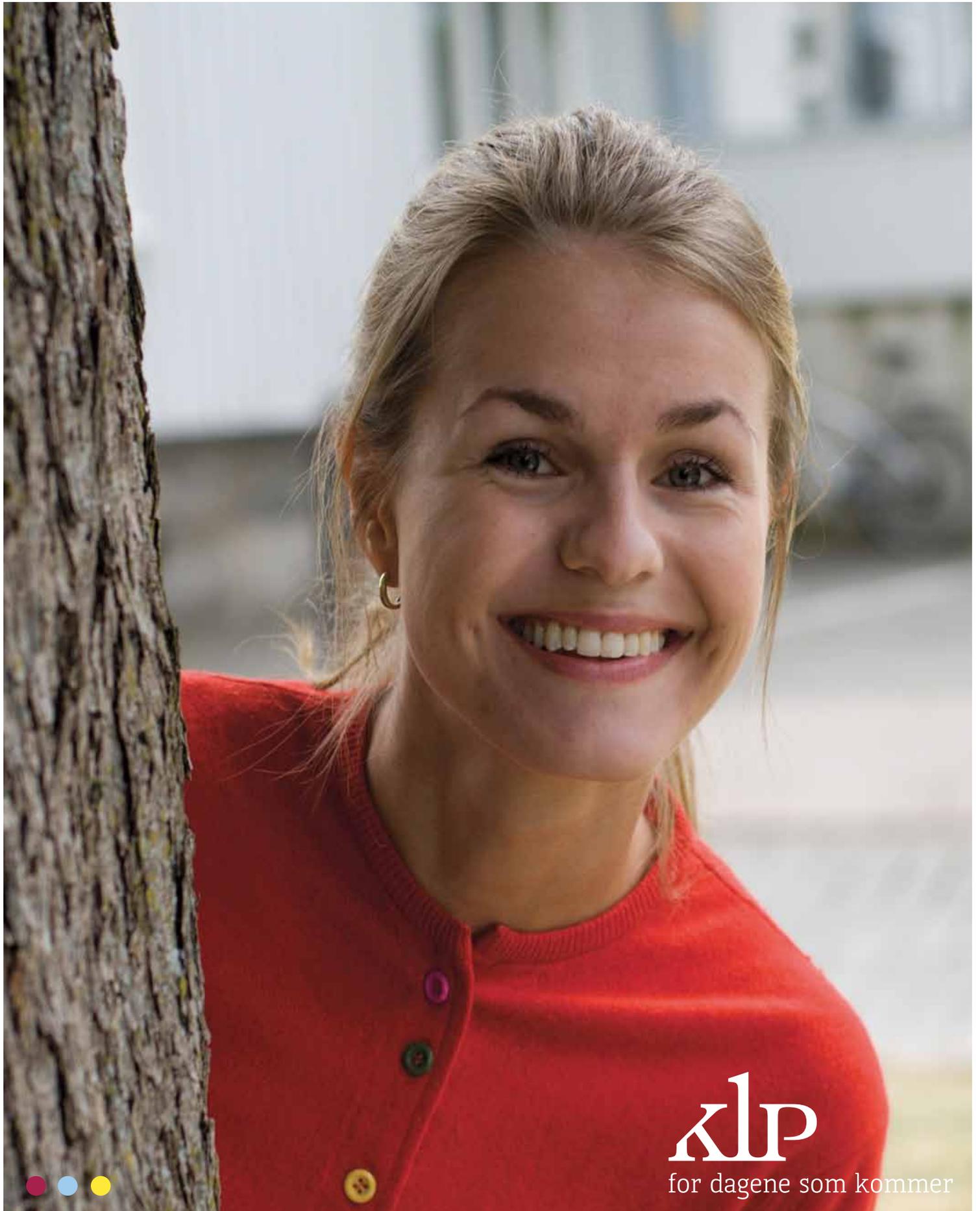

Kvartalsrapport 1/2012

Styrets beretning - Resultatregnskap og balanse - Noter

klp

for dagene som kommer

Innhold

Styrets beretning	3
- Resultat	4
- Nøkkeltall	4
Konsernregnskap etter 1. kvartal 2012	
- Resultatregnskap	8
- Balanse	9
- Noter til konsernregnskapet	12
Ikke-finansielt regnskap	29
Regnskap etter 1. kvartal 2012 Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap	
- Resultatregnskap	30
- Balanse	31
- Noter til regnskapet	33

Rapport etter første kvartal 2012

Et godt første kvartal med god avkastning og styrkede reserver

- Driftsresultat konsern på 5,3 milliarder kroner og samlet resultat til kunder over 5 milliarder kroner
- Meget god verdijustert avkastning for kollektivporteføljen offentlig tjenestepensjon med 2,7 prosent
- Total soliditetskapital økt med 4,1 milliarder kroner til 41,3 milliarder kroner, tilsvarende 17,9 prosent av forsikringsfond med rentegaranti

KLP - kundeeiet selskap i utvikling

KLP-konsernet er den ledende leverandør av tjenestepensjon, gruppeliv- og skadeforsikring til kommunal sektor og helseforetak, den nest største långiver i kommunal sektor og den ledende norske leverandør av indekxnære fondsprodukter.

KLPs fremgang fortsetter inn i 2012. Konsernet hadde ved utgangen av kvartalet en forvaltningskapital på 315 milliarder kroner, og et driftsresultat på 5 281 millioner kroner.

KLP styrket gjennom 2011 sin posisjon som den ledende tilbyder av offentlig tjenestepensjon ved at 7 av de 8 kommunene som hadde sin pensjonsordning på anbud valgte KLP som leverandør fra og med 2012. Dette reflekteres i regnskapet etter første kvartal og medfører en positiv flyttebalanse på 1,5 milliarder kroner.

Verdijustert avkastning på livkundernes midler var god i første kvartal hovedsakelig på grunn av en meget høy aksjeavkastning. Reduserte kredittpremier i obligasjonsmarkedet har også bidratt til den gode avkastningen i kvartalet.

Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap (KLP)

Pensjonsordninger innenfor offentlig sektor tilbys og administreres av konsernets morselskap Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Av konsernets forvaltningskapital på 315 milliarder kroner utgjør 253 milliarder kroner pensjonsfond tilhørende denne kundegruppen.

1) Tall i parentes refererer til tilsvarende tall fra 2011

Resultat i første kvartal 2012

Avkastningsresultat

KLP oppnådde også i første kvartal 2012 et godt avkastningsresultat (avkastning ut over grunnlagsrente) på 1,2 milliarder kroner (1,9). Finansinntekter fra kundemidler utgjør 6,5 milliarder kroner (2,8) i kvartalet. Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen ble 2,7 prosent i kvartalet og bokført avkastning ble 1,2 prosent.

Risikoresultat

Det var ingen uventede risikoforhold av betydning i selskapets forsikringsbestand i første kvartal. Risikoresultatet ble 64 millioner kroner for kvartalet. Det er foreløpig fordelt med 33 millioner kroner til kunders resultat og 31 millioner kroner til selskapsresultatet for avsetning i risikoutjevningfond.

Administrasjonsresultat

Selskapets administrasjonsresultat viser et overskudd på 8 millioner kroner (30) i første kvartal av 2012. Dette reflekterer at KLP har god kontroll på sitt kostnadsnivå. Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør 0,33 prosent av kundefond, det vil si samme nivå som for 2011.

Samlet resultat

Resultat til selskapet ble 235 millioner kroner for kvartalet. Kunders resultat ble 1 301 millioner kroner.

Resultat Millioner kroner	Kunder	Selskapet	Sum
Avkastningsresultat	1 197	5	1 202
Risikoresultat	33	31	64
Rentegarantipremie		73	73
Administrasjonsresultat		8	8
Netto inntekter selskapsporteføljen		188	188
Avkastning fra egenkapitaltilskudd tilført kunder	71	-71	-
Resultat 1. kvartal 2012	1 301	235	1 536
Resultat 1. kvartal 2011	2 017	222	2 239
Resultat 2011	3 594	705	4 299

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen viser en vekst i kvartalet på 21,4 milliarder kroner og utgjør 283,1 milliarder kroner. Veksten skyldes kortsiktig gjeld i forbindelse med verdipapirhandler over kvartalskiftet, samt vekst i forsikringsforpliktelsene.

Kapitaldekningen i KLP var ved utgangen av kvartalet 11,0 prosent (11,5), og kjernekapitaldekningen var 8,8 prosent (9,0).

I løpet av kvartalet er kursreguleringsfondet styrket med 3,6 milliarder kroner til 8,6 milliarder kroner og er en solid buffer for svingninger i finansmarkedene. Tilleggsavsetninger utgjør 12,3 milliarder kroner.

KLP hadde ved utgangen av kvartalet en total soliditetskapital på 41,3 milliarder kroner som tilsvarer 17,9 prosent av forsikringsfond med rentegaranti.

Styret vurderer selskapets soliditet som tilfredsstillende i forhold til balansens sammensetning og rådende markedsforhold, både under nåværende og kommende myndighetskrav.

Nøkkeltall Prosent	Hittil pr 1. kvartal		Året
	2012	2011	2011
Kapitalavkastning I	1,2	1,6	4,5
Kapitalavkastning II	2,7	1,2	3,2
Kapitalavkastning III	2,7	0,6	3,9
Kapitaldekning	11,0	11,5	11,5
Solvensmargindekning	239	230	244

Premieinntekter

Premieinntektene uten mottatt premiereserve ved flytting ble 4 476 millioner kroner (3 252). En vesentlig del av økningen forklares ved en omlegging av regnskapsføring for premie knyttet til lønns og G-regulering, samt økte premiesatser for 2012 som følge av redusert grunnlagsrente.

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger økte med 13,1 prosent og utgjorde 2 641 millioner kroner (2 336) i første kvartal.

Flytting av kundemidler

Netto effekt av flytting besluttet høsten 2011 med effekt fra 1. januar 2012 er regnskapsført i kvartalet med 1 541 millioner kroner (-234).

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 262,6 milliarder kroner (240,4) og var investert som vist nedenfor;

Eiendeler	Andel 31.03. 2012	Avkastning 1. kvartal 2012	Andel 31.03. 2011	Avkastning 1. kvartal 2011
<i>Alle tall i prosent</i>				
Aksjer	17,5	10,1	18,3	2,5
Omløpsobligasjoner	21,6	1,9	22,4	0,3
Anleggs-/HTF-obligasjoner	32,4	1,3	33,0	1,3
Utlån	10,9	1,0	12,9	0,9
Eiendom	11,8	1,9	11,4	1,6
Andre finansielle eiendeler	5,8	1,0	2,0	0,7

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer inkludert aksjederivater utgjorde 17,5 prosent ved kvartalslutt. Aksjemarkedene hadde en sterk positiv utvikling i kvartalet, blant annet på bakgrunn av signaler om en gryende økonomisk vekst i viktige markeder som USA. KLPs verdensindeks steg 11,2 prosent mens Oslo Børs var opp 10,8 prosent.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde 21,6 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen. Den inter-

nasjonale kredittobligasjonsindeksen KLP benytter, hadde en valutastabilitet avkastning på 2,9 prosent i første kvartal 2012, som skyldes reduserte kredittpremier. Indeksen for internasjonale statsobligasjoner hadde en mer beskjeden utvikling på 0,7 prosent.

Obligasjoner som holdes til forfall

Investering i obligasjoner som holdes til forfall, utgjorde 32,4 prosent av kollektivporteføljen. Ikke regnskapsførte merverdier utgjør 3 043 millioner kroner. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av meget kredittverdige institusjoner. Det er ikke foretatt nedskrivninger som følge av kredittap i 2012.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer utgjorde 11,8 prosent av kollektivporteføljen. KLP gjennomfører en grundig verddivurdering av sin eiendomsmasse hvert kvartal. Gjennomgangen i første kvartal 2012 viser stabilitet i prisingen av sentrale eiendommer med lange, sikre kontrakter. Eiendomsverdiene i kollektivporteføljen er tilnærmet uendret i første kvartal 2012. Virksomhetsavkastningen i kollektivporteføljen var 1,9 prosent.

I perioden ble det ervervet eiendom for rundt 1,2 milliarder kroner.

Utlån

Utlån i kollektivporteføljen var 27,2 milliarder kroner. Dette fordelte seg med 18,8 milliarder kroner i utlån til kommuner og andre virksomheter, og 8,4 milliarder kroner i pantsikrede boliglån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger til tap på boliglån. Ikke regnskapsførte merverdier i utlånsporteføljen (fastrentelån) utgjorde 257 millioner kroner pr 31.03.2012.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og innlånt ansvarlig kapital.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med en målsetting om stabil avkastning og vekst i egenkapitalen. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 1,4 prosent i første kvartal.

Rammebetingelser, produkt- og markedsforhold

Implementeringen av Solvens II-regelverket synes å bli skjøvet noe ut i tid. Det ligger an til at de nye kapitalkravene først gjøres gjeldende fra 2014, men at tilsynsmyndighetene vil benytte 2013 til å sikre at selskapene vil være i stand til å etterleve det nye regelverket. I tillegg diskuteres ulike overgangsregler ut over 2014, men omfang og varighet for overgangsreglene er ikke avklart. Når Solvens II trer i kraft forventes det at dagens kapitalkrav knyttet til kapitaldekning, kjernekapitaldekning og tradisjonell solvensmargin utgår.

Det gjenstår viktige avklaringer rundt regelverket for tariffomlegging som følge av utviklingen mot lengre levetid, og offentlig tjenestepensjon for de som er født i 1954 og senere. Disse avklaringene forventes i løpet av inneværende eller neste år.

Markedssituasjonen for offentlig tjenestepensjon ser stabil ut inn i 2012, selv om det forventes en viss økning i anbudsaktiviteten. Det er imidlertid fortsatt for tidlig å si noe sikkert om hvordan dette vil utvikle seg gjennom året.

Datterselskapenes forretningsområder

Privat tjenestepensjon

Konsernets satsing på privat tjenestepensjon skjer i datterselskapet KLP Bedriftspensjon AS.

Det er høy markedsaktivitet i KLP Bedriftspensjon, og dette gir en tilfredsstillende volumvekst. Selskapet passerte 1 milliard kroner i forvaltningskapital i kvartalet.

110 nye kunder tegnet pensjonsavtale i KLP Bedriftspensjon første kvartal, hvorav 20 prosent er tilflytting fra andre forsikrings-selskap.

KLP Bedriftspensjon oppnådde gode forvaltningsresultater på sine kundefond, med en bokført avkastning i kollektivporteføljen på 1,6 prosent og en verdijustert avkastning på 2,3 prosent i første kvartal. Innenfor innskuddspensjon, skilles det ikke mellom verdijustert- og bokført avkastning. Kundene fikk her en avkastning på 6,1 prosent for kvartalet.

Resultat til pensjonskundene for første kvartal utgjør 4,7 millioner kroner.

Administrasjonsresultatet er fortsatt preget av lavt forretnings-

volum i forhold til investeringsnivået i systemer og andre kostnader. Medregnet det negative administrasjonsresultatet på 7,4 millioner kroner ble selskapets totalresultat for første kvartal minus 5,1 millioner kroner.

Avkastning kundemidler

Prosent	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
<i>Kollektivporteføljen</i>			
Kapitalavkastning I	1,6	2,6	6,3
Kapitalavkastning II	2,3	1,5	3,7
Innskuddspensjon med investeringsvalg	6,1	1,5	0,2
Profil P90	10,1	2,6	-6,0
Profil P70	8,3	1,9	-3,0
Profil P60	7,4	1,7	-1,4
Profil P50	6,5	1,4	0,3
Profil P40	5,6	1,2	2,0
Profil P30	4,5	0,9	2,8
Profil P20	3,5	0,8	4,3
Profil P10	2,5	0,6	5,2
Profil PM	0,9	0,7	3,0

Profilnavn indikerer andel aksjer i porteføljen.

Skadeforsikring

Ordinært driftsresultat for første kvartal ble 23,2 millioner kroner, sammenlignet med 13,0 millioner kroner i samme periode 2011. Det forsikringstekniske resultatet er som følge av frekvensskader innen både eiendom og motor noe svakere enn forventet. Samlet skadeprosent var 102,9 (91,6). Skadeprosenten for egen regning for årgang 2012 var 97,8 prosent.

Finansavkastningen har i kvartalet vært god. I særlig grad har aksjeutvikling bidratt positivt. Samlet finansavkastning var 76,5 (39,7) millioner kroner, tilsvarende 2,4 prosent.

Selskapet opplever fortsatt godt salg innen personkundemarkedet og samlet bestand er nå 136 millioner kroner. Også innen offentlig/bedrift segmentet øker bestanden og har nå passert 565 millioner kroner i årlig premie.

KLP Skadeforsikring har god soliditet og oppfyller alle Finanstilsynets minstekrav med meget god margin.

Tore Tenold er ansatt som ny administrerende direktør i KLP Skadeforsikring AS, med tiltredelse i andre halvår.

Kapitalforvaltning og Fondsforvaltning

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS utgjør KLP-konsernets verdipapirforvaltningsmiljø. Totalt ble det forvaltet 214 milliarder kroner ved utgangen av første kvartal 2012. Dette er en økning på 28 milliarder kroner fra samme tid i fjor. Hoveddelen av midlene er forvaltet på vegne av Kommunal Landspensjonskasse og datterselskap i KLP-konsernet.

Netto nytegning i KLP fondene i første kvartal 2012 var på 2,7 milliarder kroner, av dette kom 1,6 milliarder fra konsernesterne kunder.

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS oppnådde et samlet resultat på - 1 millioner kroner i første kvartal 2012.

KLP Banken

KLP Banken kunne i februar feire to-års jubileum som operativ nettbank.

KLP Bankens virksomhet omfatter to områder. Det ene er privatkundeområdet, det andre er offentlig marked rettet mot kommunene, fylkeskommunene, helseforetakene, og disse kundenes virksomheter. Hovedproduktene er lån og innskudd. Bedriftsinnskudd ble lansert i februar 2012 og har fått en positiv motakelse.

Dagligbanktjenester via internett og kort er introdusert hos kundene og KLP Banken mottar gjennomgående gode tilbakemeldinger på tjenestene.

Bankens utlånsvekst er i tråd med forventningene, mens innskuddsvolumet er noe lavere.

Forvaltningskapitalen var etter første kvartal på 29,9 milliarder kroner (28,2). Resultat før skatt var på 26,4 millioner kroner i første kvartal (1,6). Soliditeten i banken er god med en kapitaldekning på 16,7 prosent.

Samfunnsansvar

KLP-konsernet setter krav til sine leverandører når det gjelder kvalitet, miljø og etikk. KLP skal være en ansvarlig innkjøper og ivareta hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper i samsvar med KLPs tilslutning til FNs Global Compact.

Eksklusjon fra KLPs investeringer vil normalt få konsekvenser for de samme bedrifter som leverandører av varer og tjenester til konsernet.

Det vises forøvrig til det ikke-finansielle regnskapet som er en del av denne rapporten.

Ansvarlig investor og eier

KLP og KLP-fondene er aktive eiere og legger vekt på å bruke sin stemmerett på generalforsamlinger.

Fremtidsutsikter

Selv om oppgangen i aksjemarkedene kan se ut til å ha stoppet opp etter kvartalets slutt, synes det fremdeles å råde et grunnleggende positivt syn på en begynnende økonomisk vekst i viktige markeder, som til en viss grad kan oppveie de fortsatte

problemer syd i Europa. På lengre sikt vil et fortsatt lavt rentenivå utfordre målsettingen om en stabil god inntjening. God soliditet og en stor portefølje av obligasjoner som holdes til forfall er et godt utgangspunkt for å oppnå gode resultater også fremover.

KLP arbeider fortløpende med å forberede overgang til de nye soliditetsregler for forsikring under Solvens II. Regelverket er omfattende, og arbeidet med å tilpasse seg er tidkrevende. KLP er godt posisjonert i forhold til regelverkets krav.

KLP er et kundeeiet selskap. Arbeidet med å videreutvikle selskapets produkter og tjenester til beste for eiere og kunder står derfor helt sentralt. KLP vil også fremover arbeide for lave kostnader, god avkastning, og kundevennlig betjening for å bidra til en konkurransedyktig verdiskaping.

Oslo, 8. mai 2012

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

Arne Øren
Leder

Finn Jebsen
Nestleder

Gunn Marit Helgesen

Marit Torgersen

Herlof Nilssen

Jan Helge Gulbrandsen

Siv Holland
Valgt av og blant de ansatte

Freddy Larsen
Valgt av og blant de ansatte

Konsernregnskap etter 1. kvartal 2012

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
4	Premieinntekter for egen regning	6 370	3 488	22 574
	Løpende avkastning fra finansielle eiendeler	2 287	2 975	9 343
	Netto renteinntekt bank	43	15	142
	Netto verdiendringer på finansielle instrumenter	3 635	-493	-2 842
5	Netto inntekter fra investeringseiendommer	733	420	1 879
6	Andre inntekter	194	179	748
	Sum netto inntekter	13 262	6 584	31 845
	Erstatninger for egen regning	-2 960	-2 774	-10 615
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	-4 810	-2 040	-17 291
7	Verdiendring og kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	245	97	-406
8	Driftskostnader	-294	-252	-1 115
9	Andre kostnader	-162	-164	-660
	Sum kostnader	-7 981	-5 133	-30 087
	Driftsresultat	5 281	1 451	1 757
	Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	-3 623	757	2 505
	Til tilleggsavsetninger i livsforsikring	0	0	-2 156
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	-1 305	-2 025	-1 453
3	Resultat før skatt	353	183	653
	Skattekostnad	-4	-20	-24
	Resultat	349	163	629
	Revaluering eiendommer til bruk i egen virksomhet	12	38	92
	Valutaomregning utenlandske datterselskaper	-119	21	6
	Sum utvidet resultat	-107	59	97
	Totalresultat	242	222	726

Konsernregnskap etter 1. kvartal 2012

Noter	Balanse Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
EIENDELER				
	Immaterielle eiendeler	343	366	344
	Varige driftsmidler	1 047	1 004	1 041
	Investeringer i tilknyttede selskap	3	3	3
5	Investeringseiendom	29 955	26 598	28 726
13	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	41 018	42 418	41 438
13	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	49 155	41 285	46 936
11,13	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	2 435	3 868	2 519
13	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	51 319	52 099	51 024
11,13	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	82 422	66 719	77 050
11	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	40 032	36 677	36 168
11,13	Finansielle derivater	1 245	968	915
12	Fordringer	13 411	12 118	1 603
	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	229	155	198
	Kontanter og bankinnskudd	2 443	3 571	3 820
	SUM EIENDELER	315 057	287 849	291 784
EGENKAPITAL OG GJELD				
	Innskutt egenkapital	6 215	5 623	6 217
	Opptjent egenkapital	6 089	5 321	5 847
	SUM EGENKAPITAL	12 304	10 943	12 064
10	Fondsobligasjonslån	989	871	1 145
10	Ansvarlig lånekapital	3 054	3 107	3 143
	Pensjonsforpliktelser	518	476	518
14	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	253 655	231 241	244 086
14	Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	229	155	198
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	2 831	2 820	2 567
10	Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	21 947	13 661	22 152
10	Gjeld til kredittinstitusjoner	3 512	9 183	1 398
10	Gjeld til og innskudd kunder	2 115	1 441	1 840
10	Finansielle derivater	548	487	1 031
	Utsatt skatt	49	41	45
15	Annen kortsiktig gjeld	13 306	13 421	1 596
	SUM GJELD	302 754	276 905	279 720
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	315 057	287 849	291 784
	Betingede forpliktelser	4 517	3 018	4 753

Konsernregnskap etter 1. kvartal 2012

Oppstilling av endringer i egenkapital

2012 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	6 217	5 847	12 064
Resultat	0	349	349
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	12	12
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	-119	-119
Sum utvidet resultat	0	-107	-107
Sum totalresultat	0	242	242
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1	0	1
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-4	0	-4
Sum transaksjoner med eierne	-3	0	-3
Sum andre endringer	0	0	0
Egenkapital 31.03.2012	6 215	6 089	12 304

2011 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 186	10 814
Resultat	0	163	163
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	38	38
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	21	21
Sum utvidet resultat	0	59	59
Sum totalresultat	0	222	222
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1	0	1
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	-5	0	-5
Andre endringer			
Reklassifisering av fond i skadeforsikring	0	-87	-87
Sum andre endringer	0	-87	-87
Egenkapital 31.03.2011	5 623	5 321	10 943

Konsernregnskap etter 1. kvartal 2012

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.2012 -31.03.2012	01.01.2011 -31.12.2011	01.01.2011 -30.09.2011	01.01.2011 -30.06.2011	01.01.2011 -31.03.2011
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 278	-2 570	1 004	3 093	4 758
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-18	-96	-916	-898	-1 719
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-81	3 562	153	-337	-2 392
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-1 377	896	242	1 859	648
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 819	2 924	2 924	2 924	2 924
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 443	3 820	3 166	4 783	3 572

Note 1 Regnskapsprinsipper og - estimater

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med datterselskaper for perioden 01.01.2012 – 31.03.2012. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet til konsernet er avlagt etter internasjonalt EU-godkjente regnskapsstandarder (IAS/IFRS). Denne delårsrapporten er utarbeidet i henhold til IAS 34 "Interim Financial Reporting" og følger de samme regnskapsprinsipper som benyttes i årsregnskapet for 2011.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2011. Dette fås ved henvendelse til KLPs hovedkontor i Dronning Eufemias gate 10, eller på www.klp.no.

Premieinntekter for egen regning/ endring i forsikringsmessige avsetninger

Lønnsendringer og endring i folketrygdens grunnbeløp (G) for medlemmer i KLPs ytelsesbaserte pensjonsordninger påvirker de forsikringsmessige forpliktelsene, og dette finansieres med en engangspremie betalt av arbeidsgiver. Tidligere ble effekten på avsetningene og premieinntektene regnskapsført ved fakturering av engangspremien.

Fra og med 2012 estimeres og inntektsføres engangspremier knyttet til lønns- og G-reguleringer på det tidspunktet forpliktelsesøkningen registreres. Inntil reguleringspremietilskuddet faktureres vil påløpt forpliktelse som følge av registrerte lønnsjusteringer framstå som premiefordringer, alternativt som kortsiktig gjeld til forsikringstakere dersom tilskudd er forhåndsinnbetalt.

Likeledes fører ovennevnte forhold til en økning i endring i forsikringsmessige avsetninger med tilsvarende beløp fra samme tidspunkt. Netto resultateffekt og egenkapitaleffekt blir således null.

Nettoeffekt av estimatendringen er økte premieinntekter og økte forpliktelser på 734 millioner kroner i første kvartal 2012 mot første kvartal 2011.

Note 2 Nøkkeltall - akkumulert

Millioner kroner	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10
KLP Konsern								
Resultat før skatt	353	653	490	438	183	524	368	143
Forvaltningskapital	315 057	291 784	284 518	285 149	287 849	271 736	267 318	263 880
Egenkapital	12 304	12 064	11 927	11 228	10 943	10 814	10 632	9 958
Kapitaldekning	10,5 %	10,9 %	11,0 %	10,8 %	11,0 %	11,5 %	11,6 %	11,6 %
Antall ansatte i konsernet	796	775	769	768	753	762	763	755

Millioner kroner	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10
Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap								
Resultat før skatt	235	705	512	461	222	572	412	258
Premieinntekter for egen regning	6 158	21 752	17 772	6 649	3 315	20 345	16 960	5 984
- herav tilflyttet premiereserve	1 683	112	108	63	63	54	49	20
Erstatninger for egen regning	2 783	10 033	7 492	4 991	2 633	10 082	7 881	5 589
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond	142	310	310	309	297	1 389	1 389	1 387
Netto investeringer i kollektivporteføljen	262 615	242 267	230 914	236 763	240 414	225 522	214 704	208 638
Netto investeringer i investeringsvalgporteføljen	283 096	1 404	1 380	1 453	1 338	274	267	254
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	251 509	243 439	238 102	233 982	229 445	227 533	222 120	208 740
- herav fond med garantert avkastning	226 698	226 153	223 335	214 061	207 968	207 026	203 870	196 573
Ansvarlig kapital	14 891	14 857	14 433	13 631	13 765	13 221	13 201	12 705
Risikoresultat	64	308	112	95	53	160	61	45
Avkastningsresultat	1 202	3 286	3 127	3 455	1 915	4 280	3 371	1 360
Administrasjonsresultat	8	61	72	65	30	82	79	60
Solidentetkapital	41 336	36 190	34 657	35 408	33 427	33 308	34 583	28 940
Solvensmargindekning	239,1 %	244 %	227 %	227 %	230 %	224 %	216 %	219 %
Kapitaldekning	11,0 %	11,5 %	11,4 %	11,2 %	11,5 %	12,0 %	12,3 %	12,2 %
Kjernekapitaldekning	8,8 %	9,1 %	9,0 %	8,8 %	9,0 %	9,3 %	9,4 %	9,2 %
Bokført avkastning kollektivportefølje	1,2 %	4,5 %	3,7 %	3,1 %	1,6 %	5,1 %	3,9 %	2,2 %
Verdijustert avkastning kollektivportefølje	2,7 %	3,2 %	1,1 %	2,3 %	1,2 %	7,5 %	5,1 %	2,1 %
Avkastning investeringsvalgportefølje	3,4 %	2,2 %	-0,3 %	1,9 %	1,1 %	8,6 %	5,3 %	1,7 %
Avkastning selskapsporteføljen	1,4 %	4,2 %	3,5 %	3,3 %	1,7 %	5,2 %	3,8 %	2,4 %

KLP Skadeforsikring AS

Resultat før skatt	23	25	33	40	12	72	60	12
Forfalt bruttopremie	427	650	586	520	365	631	574	521
Premieinntekter for egen regning	161	599	442	288	141	539	400	265
Egenkapital	512	481	497	501	483	481	454	424
Skadeprosent	102,9 %	88,3 %	82,5 %	82,3 %	94,4 %	91,5 %	94,2 %	108,0 %
Combined-ratio	130,2 %	118,4 %	109,6 %	109,6 %	123,3 %	121,9 %	123,1 %	134,9 %
Avkastning på midler til forvaltning	2,4 %	4,5 %	2,6 %	2,8 %	1,3 %	7,2 %	5,2 %	2,7 %
Kapitaldekning	29,8 %	31,8 %	30,9 %	30,0 %	31,5 %	32,0 %	27,1 %	29,8 %
Ansvarlig kapital	453	451	439	438	436	433	381	387
Årlig bestandspremievolument person	130	120	109	99	88	79	67	58
Årlig bestandspremievolument arbeidsgiver	562	548	551	541	530	529	526	347
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året.)	14	90	44	34	15	68	51	40

Millioner kroner	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10
KLP Bedriftspensjon AS								
Resultat før skatt	-5,1	-23,8	-13,8	-6,8	-2,4	-17,1	-12,1	-7,1
Premieinntekter for egen regning	66,6	286,5	259,6	212,3	47,8	149,5	113,1	93,1
- herav tilflyttet premiereserve	39,2	194,7	191,2	166,3	25,3	97,7	77,0	73,0
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	941,8	844,0	810,3	796,3	622,3	559,0	512,8	485,6
- herav fond med garantert avkastning	662,8	605,2	589,9	566,6	423,0	396,3	392,1	389,7
Avkastningsresultat	5,4	14,2	6,6	11,9	8,1	9,9	9,5	2,5
Risikoresultat	0,3	0,1	2,8	2,3	1,2	3,6	3,4	3,2
Administrasjonsresultat	-7,4	-28,2	-19,0	-11,6	-4,9	-23,4	-17,5	-11,1
Ansvarlig kapital	43,0	48,0	32,3	39,4	43,9	46,7	51,5	24,9
Soliditetskapital	94,8	90,2	77,6	88,2	87,8	89,3	95,7	63,3
Kapitaldekning	11,2 %	13,9 %	9,4 %	12,0 %	16,8 %	19,6 %	23,1 %	11,9 %
Bokført kapitalavkastning kollektivportefølje	1,6 %	6,3 %	3,8 %	4,2 %	2,6 %	6,0 %	5,1 %	3,1 %
Verdijustet kapitalavkastning kollektivportefølje	2,3 %	3,7 %	1,3 %	2,6 %	1,5 %	8,3 %	5,6 %	2,4 %
Avkastning innskuddspensjon med investeringsvalg	6,1 %	0,2 %	-3,9 %	1,9 %	1,5 %	9,3 %	4,4 %	-2,0 %
Avkastning selskapsportefølje	1,9 %	4,8 %	3,2 %	1,9 %	0,6 %	5,0 %	4,6 %	2,4 %
KLP Banken Konsern								
Resultat før skatt	26,4	-62,2	-33,5	-20,9	1,6	35,9	-8,0	-4,9
Netto renteinntekter	12,8	21,1	11,1	10,1	11,3	31,6	25,6	10,3
Øvrige driftsinntekter	29,5	63,4	46,2	30,9	17,6	54,6	35,8	20,7
Driftskostnader og avskrivninger	-33,4	-139,9	-97,7	-62,4	-28,5	-109,6	-79,8	-53,1
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	17,5	-6,8	7,0	0,5	1,1	59,2	10,5	17,2
Innskudd	2 115,0	1 840,3	1 715,1	1 530,4	1 440,9	1 025,7	656,2	539,7
Utlån med pant i bolig	1 653,3	3 213,9	2 476,9	2 057,0	1 614,3	1 266,6	797,9	345,1
Utlån med offentlig garanti	24 734	25 202	25 652	24 732	24 794	25 062	26 433	26 909
Misligholdte lån	11,8	16,1	40,8	3,5	-	-	-	-
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	25 864	24 170	22 132	18 635	13 629	9 245	6 487	3 000
Andre innlån	450	4 306	6 010	8 313	11 819	16 167	19 782	24 076
Forvaltningskapital	29 932	31 716	31 387	29 859	28 237	27 865	28 310	29 005
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	30 238	29 790	29 626	28 862	28 051	31 252	31 488	31 835
Egenkapital	1 175	1 171	1 170	1 179	1 189	1 186	1 187	1 190
Rentenetto	0,04 %	0,07 %	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,10 %	0,08 %	0,03 %
Resultat av ordinær drift før skatt	0,09 %	-0,21 %	-0,11 %	-0,07 %	0,01 %	0,11 %	-0,03 %	-0,02 %
Resultat av ordinær drift eks. virkelig verdi vurderinger, før skatt	0,03 %	-0,19 %	-0,14 %	-0,07 %	0,00 %	-0,07 %	-0,06 %	-0,07 %
Egenkapitalavkastning før skatt	2,25 %	-5,31 %	-2,86 %	-1,78 %	0,13 %	3,02 %	-0,67 %	-0,41 %
Kapitaldekning	17,2 %	14,4 %	15,6 %	17,1 %	17,7 %	14,2 %	17,6 %	17,9 %
Antall personkunder	18 715	15 622	13 535	12 555	10 082	7 965	6 099	4 512
Herav medlemmer i KLP	10 539	9 151	8 217	7 495	5 936	4 729	3 728	2 819
KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS								
Resultat før skatt	0,1	26,3	21,0	14,0	2,5	19,2	7,3	0,3
Totale midler til forvaltning	214 399	205 099	192 636	192 446	186 521	185 714	172 810	166 424
Midler forvaltet for eksterne kunder	16 134	13 650	13 143	14 704	13 820	14 170	12 771	11 862

Note 3 Segmentinformasjon - resultat etter IFRS pr virksomhetsområde

Tidsrekke resultat - kvartalstall

Millioner kroner	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10
Sum inntekter	13 262	11 527	13 535	6 457	7 340	11 647	12 808	5 657
Sum kostnader	-12 909	-11 351	-13 487	-6 212	-7 157	-11 491	-12 583	-5 615
Konsernresultat før skatt	353	176	48	245	183	148	225	41
Resultat for virksomhetsområder								
Livsforsikring	311	224	79	210	167	84	174	36
Skadeforsikring	23	-7	-20	40	12	10	47	-24
Bank	26	-47	-15	-21	2	41	-3	15
Kapitalforvaltning	-4	5	5	14	2	12	6	14
Øvrig virksomhet	-2	2	-1	2	0	0	0	1
Konsernresultat før skatt	353	176	48	245	183	148	225	41

Note 4 Premieinntekter for egen regning

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Forfalte premier, brutto	4 649	3 401	22 271
- Avgitte gjenforsikringspremier	-2	-1	-3
Overføring av premiereserve fra andre	1 722	88	306
Sum premieinntekter for egen regning	6 370	3 488	22 574

Note 5 Investerings eiendom

Resultat Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Netto leieinntekter m.v.	724	311	1 469
Verdiregulering	9	109	410
Netto inntekter fra investeringseiendommer	733	420	1 879

Balanse Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
IB	28 726	26 105	26 105
Verdiregulering	9	109	410
Netto tilgang	1 221	357	2 211
Øvrige endringer	- 1	26	0
UB	29 955	26 598	28 726

Note 6 Andre inntekter

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Tilskudd AFP	162	164	655
Honorarinntekter	29	23	94
Andre inntekter/kostnader	3	-9	0
Sum andre inntekter	194	179	748

Note 7 Ansvarlig lån og Fondsobligasjonslån

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Ansvarlig lån			
Rentekostnader ¹	-34	-38	-151
Verdiendring	124	31	-41
Sum ansvarlig lån	89	-7	-192
Fondsobligasjonslån			
Rentekostnader	-10	-10	-42
Verdiendring	166	114	-172
Sum fondsobligasjonslån	156	104	-213
Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	245	97	-406

¹ Foruten rene rentekostnader inkluderer dette kostnadsføringen av underkurs på det ene ansvarlige lånet.

Noten gir en spesifisering av linjen "Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån" fordelt på rentekostnader og verdiendring i periodene angitt.

De store svingningene i verdiendring kommer i stor grad av at lånene er denominert i utenlandsk valuta. Det ene ansvarlige lånet er utstedt i euro, mens det andre ansvarlige lånet og fondsobligasjonslånet er utstedt i japanske yen. På fondsobligasjonslånet er det benyttet sikringsbokføring. De to ansvarlige lånene har ordinær økonomisk sikring. Bruken av sikring innebærer i praksis en minimal total resultateffekt hvis man hensyntar sikringsobjekt og sikringsinstrument samlet. For mer informasjon vedrørende sikring og betingelser på de ansvarlige lånene og fondsobligasjonslånet henvises det til årsrapporten.

Note 8 Driftskostnader

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Personalkostnader	176	143	608
Avskrivninger	24	24	138
Andre driftskostnader	93	81	370
Sum driftskostnader	294	252	1 115

Note 9 Andre kostnader

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Kostnader AFP	162	164	654
Andre kostnader	0	1	5
Sum andre kostnader	162	164	660

Note 10 Finansiell gjeld

Millioner kroner	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 31.03.2012	Bokført verdi 31.03.2011	Bokført verdi 31.12.2011
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån							
Evigvarende ansvarlig lån							
Kommunal Landspensjonskasse	2 372	EUR	Fast	Evig- varende	670	2 463	2 402
Kommunal Landspensjonskasse	554	JPY	Fast	Evig- varende	2 384	644	742
Fondsobligasjonslån							
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast	2034	989	871	1 145
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 910				4 043	3 978	4 288
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer							
Obligasjoner med fortrinnsrett							
KLP Kommunekreditt AS	0	NOK	Flytende	2011	0	3 003	0
KLP Kommunekreditt AS	4 750	NOK	Flytende	2012	4 750	1 503	5 900
KLP Kommunekreditt AS	1 095	SEK	Flytende	2013	1 095	1 098	1 095
KLP Kommunekreditt AS	4 000	NOK	Flytende	2013	4 000	3 005	4 000
KLP Kommunekreditt AS	4 000	NOK	Flytende	2014	4 000	0	4 000
KLP Kommunekreditt AS	430	SEK	Flytende	2015	430	0	0
KLP Kommunekreditt AS	4 300	NOK	Flytende	2015	4 300	4 306	4 300
KLP Kommunekreditt AS	2 500	NOK	Fast	2015	2 500	0	2 000
KLP Kommunekreditt AS	750	NOK	Fast	2020	750	760	750
Verdijusteringer og påløpte renter					122	-14	107
Sum obligasjoner med fortrinnsrett	21 825				21 947	13 661	22 152
Gjeld til kredittinstitusjoner							
KLP Kreditt AS	0	NOK	Flytende	2011	0	8 584	0
KLP Banken AS	1 400	NOK	Fast	2012	1 407	0	1 006
KLP Banken AS	500	NOK	Flytende	2012	501	0	0
KLP Banken AS	1 000	NOK	Flytende	2013	1 004	0	0
Kommunal Landspensjonskasse	601	NOK/EUR/ USD	Flytende	2012	601	599	392
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	3 501				3 512	9 183	1 398
Gjeld til og innskudd fra kunder¹							
Privat	1 809	NOK			2 081	1 420	1 809
Næring	31	NOK			34	21	31
Sum gjeld og innskudd kunder	1 840				2 115	1 441	1 840
Sum finansiell gjeld	31 075				31 618	28 263	29 680

¹ Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt.

Note 11 Virkelig verdi hierarki

Millioner kroner	31.03.2012	31.03.2011	31.12.2011
Eiendeler¹			
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 435	3 868	2 519
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	2 435	3 868	2 519
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	51 398	42 998	49 219
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	31 024	23 721	27 832
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)	82 422	66 719	77 050
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	35 008	32 925	31 378
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 292	2 090	2 259
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	2 732	1 661	2 531
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)	40 032	36 677	36 168
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	1 245	968	915
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Finansielle derivater	1 245	968	915
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	126 134	108 231	116 652
Forpliktelser			
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	548	487	1 031
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Finansielle derivater	548	487	1 031
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	601	599	392
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 912	8 584	1 006
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 512	9 183	1 398
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	4 061	9 670	2 429

Note 11 Virkelig verdi hierarki, forts.

Endringer i nivå 3 Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Inngående balanse	2 531	1 589	1 589
Solgt	-40	-85	-360
Kjøpt	246	140	1 018
Urealiserte endringer	-6	17	285
Utgående balanse	2 732	1 661	2 531
Realisert gevinst/tap	-15	15	62

¹ I tillegg til eiendelene som er listet opp, faller også eiendeler i innskuddsbaserte ordninger inn under virkelig verdi hierarkiet. I tabellen holdes dette utenfor, men av de 229 millioner kronene ville dette tillegget utgjort 104 millioner i aksjer og andeler i nivå 1 og 126 millioner i gjeldsinstrumenter til virkelig verdi i nivå 1 pr 31.03.2012

Kolonnene "Endringer i nivå 3" viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer gjennom året.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer .

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Note 12 Fordringer

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Kortsiktig fordring verdipapirhandel	11 124	10 393	134
Premiefordringer	1 158	219	305
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	211	286	218
Diverse fordringer	918	1 220	946
Sum fordringer	13 411	12 118	1 603

Note 13 Kredittrisiko

31.03.2012 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Banker	0	1 039	2 143	9	1 086	4 277
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	1 035	1 035
Offentlig garanti	1 384	0	0	0	51	1 435
Stat og statsgaranti innen OECD	20 711	0	850	0	998	22 559
Statsforetak og Covered Bonds	2 731	542	0	0	1 482	4 755
Øvrige	0	1 000	2 591	0	3 365	6 957
Sum	24 826	2 581	5 584	9	8 017	41 018
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Banker	510	1 826	4 162	0	1 214	7 712
Finans- og kredittforetak	518	0	264	0	792	1 574
Offentlig garanti	1 115	0	0	0	785	1 899
Stat og statsgaranti innen OECD	12 158	0	0	2 067	2 239	16 463
Statsforetak og Covered Bonds	5 817	1 131	1 471	0	2 427	10 845
Øvrige	0	1 687	2 554	349	6 070	10 661
Sum	20 117	4 644	8 451	2 416	13 526	49 155
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Banker	0	1 532	3 992	52	10 119	15 695
Finans- og kredittforetak	38	0	819	0	169	1 026
Offentlig garanti	682	55	0	0	742	1 480
Stat og statsgaranti innen OECD	5 581	3 718	165	387	0	9 851
Statsforetak og Covered Bonds	927	50	0	0	3 065	4 042
Øvrige	0	783	101	32	6 613	7 530
Sum	7 228	6 138	5 078	470	20 708	39 622
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	283	0	0	283
Finland	0	1	0	0	0	1
Norge	0	38	339	0	0	377
Sveits	0	0	172	0	0	172
Sverige	0	0	144	0	0	144
Tyskland	0	0	49	0	0	49
USA	0	0	219	0	0	219
Sum	0	39	1 206	0	0	1 245
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	117	117
Øvrige	0	0	17 355	0	14 413	31 769
Sum	0	0	17 355	0	14 531	31 886

Note 13 Kredittrisiko, forts.

31.03.2012 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	42	0	0	42
Norge	0	0	3 807	0	2 629	6 436
Storbritannia	0	2 953	0	0	0	2 953
Sverige	0	855	0	0	0	855
Finland	0	150	0	0	0	150
USA	0	0	477	0	0	477
Sum	0	3 959	4 326	0	2 629	10 914
Sum verdipapirer	52 171	17 361	42 000	2 895	59 411	173 839
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder¹						
		0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Offentlig sektor ¹		0	36 394	0	5 399	41 792
Foretak		0	0	0	1 954	1 954
Privatpersoner		0	0	9 952	55	10 007
Sum		0	36 394	9 952	7 408	53 754

31.12.2011 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	2 043	1 042	1 032	861	4 977
Offentlig garanti	1 368	0	0	0	50	1 419
Sparebanker	0	0	50	0	210	260
Stat og statsgaranti innen OECD	21 087	839	1 581	0	0	23 506
Statsforetak og Covered Bonds	3 246	0	0	0	1 462	4 708
Øvrige	0	989	2 587	0	2 991	6 568
Sum	25 701	3 871	5 260	1 032	5 574	41 438
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	510	259	3 889	0	2 302	6 960
Offentlig garanti	1 111	0	0	0	829	1 940
Sparebanker	0	0	451	0	681	1 132
Stat og statsgaranti innen OECD	14 355	0	2 045	0	0	16 400
Statsforetak og Covered Bonds	5 973	1 118	1 768	0	2 401	11 260
Øvrige	0	1 268	2 245	389	5 266	9 167
Sum	21 949	2 645	10 399	389	11 479	46 860

Note 13 Kredittrisiko, forts.

31.12.2011 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	45	2 477	4 029	10	1 959	8 520
Offentlig garanti	681	55	0	0	720	1 456
Sparebanker	0	0	826	0	7 972	8 797
Stat og statsgaranti innen OECD	5 452	3 832	349	0	0	9 633
Statsforetak og Covered Bonds	1 311	0	0	0	3 077	4 388
Øvrige	0	223	25	391	4 272	4 910
Sum	7 490	6 586	5 229	401	17 999	37 704
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	170	0	0	170
Finland	0	42	0	0	0	42
Norge	0	75	136	0	0	211
Storbritannia	0	0	2	0	0	2
Sveits	0	0	43	0	0	43
Sverige	0	0	152	0	0	152
Tyskland	0	0	84	0	0	84
USA	0	0	278	0	0	278
Sum	0	117	865	0	0	982
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Offentlig sektor, finans og kredittforetak	0	0	0	0	1 240	1 240
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	117	117
Øvrige	0	0	16 405	0	12 871	29 276
Sum	0	0	16 405	0	14 228	30 633
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	130	0	0	130
Finland	0	299	0	0	0	299
Frankrike	0	0	0	0	0	0
Norge	0	0	2 743	0	2 661	5 404
Sverige	0	195	444	0	0	639
Storbritannia	0	1 763	9	0	0	1 771
USA	0	0	470	0	0	470
Sum	0	2 257	3 796	0	2 661	8 713
Sum verdipapirer	55 140	15 476	41 886	1 822	52 016	166 339
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹						
		0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Offentlig sektor ¹		0	39 789	0	3 098	42 887
Foretak		0	0	0	1 474	1 474
Privatpersoner		0	0	9 100	82	9 182
Sum		0	39 789	9 100	4 654	53 543

Note 13 Kredittrisiko, forts.

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning.

Konsernet har god balanse mellom norske obligasjoner og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet kan sies å ha en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, dog dette ikke impliserer konsentrasjonsrisiko i ordinær forstand siden motpartsrisikoen er minimal.

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Konsern benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte og som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som Standard & Poor's benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Uratet/non investement grade gjelder i all hovedsak kommuner/fylkeskommuner, enkelte norske finansintitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP-konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Geografisk uttrekk av gjeldsinstrumenter - Eksponering mot profilerte land i Eurosonen (PIIGS ²⁾)

31.03.2012 Millioner kroner	Anskaffelses- kost	Ureal Gevinst/tap	Herav skyl- des valuta	Markeds- verdi	31.03. 2012
Spania					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	176	-11	-6	165	165
Rentepapirer som måles til amortisert kost	813	23	0	835	813
Sum Spania	989	12	-6	1 001	978
Italia					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	435	-48	-32	387	387
Rentepapirer som måles til amortisert kost	1 990	-21	0	1 969	1 990
Sum Italia	2 396	-40	-32	2 356	2 377
Sum	3 385	-28	-38	3 357	3 355

På Spania og Italia utgjør henholdsvis ren statsgjeld 178 millioner og 2355 millioner, og statsgaranterte papirer 835 millioner og 0 millioner (markedsverdi) pr 31.03.2012

31.03.2012 Rating	Spania	Italia
Moody's	A3	A3
Standard & Poor's	A	BBB+
Fitch	A	A-

Note 13 Kredittrisiko, forts.

31.12.2011 Millioner kroner	Anskaffelses- kost	Ureal Gevinst/tap	Herav skyl- des valuta	Markeds- verdi	31.12. 2011
Spania					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	176	-9	-3	167	167
Rentepapirer som måles til amortisert kost	813	-18	0	795	813
Sum Spania	988	-27	-3	962	980
Italia					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	422	-72	-22	349	349
Rentepapirer som måles til amortisert kost	3 587	-289	-31	3 298	3 556
Sum Italia	4 009	-361	-54	3 648	3 905
Sum	4 997	-388	-56	4 609	4 885

På Spania og Italia utgjør henholdsvis ren statsgjeld 167 millioner kroner og 3 647,7 millioner kroner, og statsgaranterte papirer 794,6 millioner kroner og 0 millioner kroner (markedsverdi) pr 31.12.2011.

31.12.2011 Rating	Spania	Italia
Moody's	A1	A2
Standard & Poor's	AA-	A
Fitch	AA-	A+

¹ Kredittrisikoen som utlån er eksponert mot er beregnet med utgangspunkt i forskriften om minstekrav til kapitaldekning, og reglene som gjelder ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget. Utlånene er lagt separat i og med at de ikke inngår med samme ratingkategorier.

² Akronymet PIIGS viser til de antatt mest utsatte landene som følge av markedsuroen rundt statsgjelden i eurosonen og henviser til Portugal, Ireland, Italy, Greece, Spain.

Oversikten viser statsgjeld KLP konsernet har mot utvalgte land, samt rating. Landene i tabellen er valgt på bakgrunn av profilen de har oppnådd som utsatte økonomier i eurosonen, og i den pågående gjeldsuroen. Gjeldsuroen baserer seg i første rekke på frykten for mislighold av statsgjelden. I Hellas, landet hvor sannsynligheten for mislighold er høyest, har KLP konsernet ingen rentepapirer. KLP-konsernet har ingen statspapirer i Irland og Portugal pr 31.03.2012. Papirene som er målt til amortisert er ikke nedskrevet.

Note 14 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Premiereserve	228 858	208 777	224 050
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	974	949	1 106
Tilleggsavsetning	12 344	10 195	12 344
Kursreguleringsfond	8 580	6 706	4 958
Andre avsetninger	73	166	76
Udisponert resultat tilført forsikringskontraktene	3 054	4 603	1 749
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	253 885	231 396	244 282

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	12 011	10 867	2
Forskuddstrekke pensjonsordning	208	179	204
Levrandørgjeld	557	568	1 046
Diverse kortsiktig gjeld	530	1 806	343
Sum annen kortsiktig gjeld	13 306	13 421	1 596

Note 16 Renterisiko

31.03.2012 Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm	Sum
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	-1	0	0	0	0	1	0
Alternative investeringer	-1	0	0	0	0	1	0
Finansieller derivater klassifisert som eiendeler	28	-3	-59	-214	-166	64	-349
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	2	2
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-16	-27	-328	-358	-181	30	-879
Rentefondsandeler	-1 531	0	0	0	0	5	-1 526
Spesialfondsandeler	-1	0	0	0	0	1	-1
Utlån og fordringer	-2	-10	0	-6	0	52	34
Utlån	0	-1	-1	0	0	204	202
Sum eiendeler	-1 524	-40	-388	-578	-346	359	-2 518
Forpliktelser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-21	-21
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	72	54	0	-229	-103
Gjeld til finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	-63	-63
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	-5	114	214	0	-56	268
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	46	30	0	76
Utlån og fordringer - call money	0	0	0	0	0	-1	-1
Sum forpliktelser	1	-5	186	315	30	-370	155
Sum før og etter skatt	-1 523	-45	-202	-263	-317	-12	-2 362

31.12.2011 Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontant- strøm	Sum
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	0	0	0	0	0	5	4
Alternative investeringer	0	0	0	0	0	7	6
Finansieller derivater klassifisert som eiendeler	4	6	-94	-330	-190	349	-255
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	7	7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-15	-28	-305	-351	-189	63	-826
Rentefondsandeler	-1 486	0	0	0	0	13	-1 473
Spesialfondsandeler	0	0	0	0	0	1	0
Utlån og fordringer	-10	-13	0	-6	0	80	52
Utlån	0	-1	-1	0	0	199	198
Sum eiendeler	-1 507	-36	-400	-687	-380	722	-2 288

Note 16 Renterisiko, forts.

31.12.2011	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontant- strøm	Sum
Millioner kroner							
Forpliktelser							
Innskudd							
Innskudd	0	0	0	0	0	-18	-18
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	64	60	0	-256	-132
Gjeld til finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	-63	-63
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	8	64	133	0	-698	-494
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	50	33	0	83
Utlån og fordringer - call money	0	0	0	0	0	-6	-6
Sum forpliktelser	0	8	128	243	33	-1 042	-630
Sum	-1 507	-28	-272	-444	-347	-320	-2 918

¹ Aksjefondsandeler dekker den delen av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på rentebærende instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet. Kontantstrømendringer i eksterne rentefond er ikke inkludert i noten.

Renterisikoen totalt sett er begrenset for konsernet da en høy andel er investert i anleggsobligasjoner og utlån med fast rente målt til amortisert kost, som ikke gir utslag i resultatet ved endring i markedsrenten.

Note 17 Likviditetsrisiko

Tabellen nedenfor spesifiserer selskapets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

31.03.2012 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lån	133	159	3 402	0	0	3 694
Fondsobligasjonslån	0	83	166	208	1 510	1 967
Gjeld til og innskudd fra kunder	2 115	0	0	0	0	2 115
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	5 942	16 442	1 055	0	23 439
Gjeld til kredittinstitusjoner	501	3 536	519	0	0	4 556
Finansielle derivater	53	125	186	121	17	502
Leverandørgjeld	557	0	0	0	0	557
Betingede forpliktelser	4 517	0	0	0	0	4 517
Sum	7 928	9 970	20 901	1 504	1 544	41 848

31.12.2011 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lån	0	151	2 930	766	0	3 848
Fondsobligasjonslån	0	43	174	217	1 699	2 134
Gjeld til og innskudd fra kunder	1 840	0	0	0	0	1 840
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	6 564	16 528	855		23 948
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	1 398	0	0	0	1 398
Finansielle derivater	393	160	185	175	-125	788
Leverandørgjeld	1 046	0	0	0	0	1 046
Betingede forpliktelser	4 753	0	0	0	0	4 753
Sum	8 033	8 318	19 817	2 013	1 574	39 756

Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av konsernets eiendeler er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning forvalter konsernets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser konsernet har samlet på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. KLP Banken konsern innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

Ikke-finansielt regnskap 1. kvartal 2012

Noter		Pr 1. kvartal	Mål 2012	2011	2010	2009
Miljø						
1	Energiforbruk kwh KLP-Huset	997 235	3 314 954	3 489 425	5 367 259	NA
1	Energiforbruk kwh egne kontorer Trondheim	51 631	188 254	165 135	357 159	NA
1	Energiforbruk kwh eget kontor Bergen	191 129	437 492	460 518	541 337	NA

Noter

Ansatte

Antall ansatte	796	NA	775	762	742
Prosent rapportert sykefravær 12 mnd rullerende	4,6	under 4	4,6	4,4	4,2
Prosent rapportert sykefravær kvartal	5,3		4,6		

Noter

Ansvarlige investeringer

Antall utelukkelse av selskaper fra investeringsportefølgen	64	NA	64	59	47
Antall reinkluderte selskaper i investeringsportefølgen	0	NA	1	3	10
2 Antall generalforsamlinger i norske selskaper hvor KLP har stemt	92% (11)	90 %	130	127	123
2 Antall generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt	55% (211)	70 %	1662	1 533	1 558
Dialog med antall selskaper	106	116	96		

Note 1 Energiforbruk

Mål er fastsatt til 5 prosent reduksjon i tonn CO₂/ansatt.
1kwh tilsvarer ca 1 kroner og ca 100 g CO₂ ekvivalenter med Nordisk miks.
Tall for 2009 foreligger ikke.

Note 2 Ansvarlige investeringer

Indikatoren viser både prosent av totalt antall generalforsamlinger og reelt antall

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 1. kvartal 2012

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
1,7	Premieinntekter	6 158	3 315	21 752
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	568	383	1 696
	Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler	2 129	2 792	8 790
	Verdiendringer på investeringer	3 215	-1 684	-2 728
	Realisert gevinst og tap på investeringer	574	1 282	-337
	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	6 486	2 772	7 420
	Netto inntekter fra investeringsvalgportefølje	48	13	30
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	162	165	660
	Erstatninger	-2 783	-2 633	-10 033
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser	-8 350	-1 257	-16 618
	Endringer i forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	-2	6	-45
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 301	-2 017	-1 451
3	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-210	-171	-788
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-162	-164	-656
	Resultat av teknisk regnskap	47	29	271
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	235	242	639
	Andre inntekter	2	3	10
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-49	-52	-215
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	188	193	434
	Resultat før skattekostnad	235	222	705
	Skattekostnader	0	0	0
	Resultat før andre resultatkomponenter	235	222	705
	Andre resultatkomponenter	0	0	0
	TOTALRESULTAT	235	222	705

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 1. kvartal 2012

Noter	Balanse Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
EIENDELER				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
	Immaterielle eiendeler	295	313	293
5	Investeringer	16 582	15 096	16 468
	Fordringer	1 788	822	964
	Andre eiendeler	369	824	350
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	19 034	17 055	18 075
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	28 384	25 384	27 816
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	2 392	3 200	4 306
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	105 641	101 251	99 753
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	126 198	110 579	110 392
	Sum eiendeler i kollektivporteføljen	262 615	240 414	242 267
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	174	155	170
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	542	494	538
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	731	688	696
	Sum eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 447	1 338	1 404
	EIENDELER	283 096	258 807	261 746
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Innskutt egenkapital	6 215	5 623	6 217
	Opptjent egenkapital	5 959	5 329	5 723
	Ansvarlig lånekapital mv.	4 043	3 978	4 288
4	Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelse	251 509	229 445	242 045
	Forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	1 434	1 329	1 394
	Avsetninger for forpliktelse	362	340	362
	Forpliktelse	13 507	12 710	1 662
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	69	53	54
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	283 096	258 807	261 746
Poster utenom balansen				
	Betingede forpliktelse	4 362	2 657	4 510

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 1. kvartal 2012

Oppstilling over endringer i egenkapital Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2012			
Egenkapital 01.01.2012	6 217	5 723	11 941
Totalresultat	0	235	235
Sum totalresultat	0	235	235
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1	0	1
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-4	0	-4
Sum transaksjoner med eierne	-3	0	-3
Egenkapital 31.03.2012	6 215	5 959	12 174

Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2011			
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 107	10 735
Totalresultat	0	222	222
Sum totalresultat	0	222	222
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1	0	1
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	-5	0	-5
Egenkapital 31.03.2011	5 623	5 329	10 952

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.12 -31.03.12	01.01.11 -31.12.11	01.01.11 -30.09.11	01.01.11 -30.06.11	01.01.11 -31.03.11
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	40	-673	-578	157	328
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-18	-88	-65	-47	-21
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-3	589	596	0	-5
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	19	-172	-47	110	302
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	288	460	460	460	460
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	307	288	413	569	762

Note 1 Regnskapsprinsipper og - estimater

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2012 - 31.03.2012. Regnskapet er ikke revidert. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

Det anbefales at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2011. Denne kan fås ved henvendelse til selskapets hovedkontor, Dronning Eufemias gate 10, Oslo, eller på www.klp.no.

Delårsregnskapet er, i likhet med årsregnskapet for 2010, avlagt etter Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241: Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften).

Premieinntekter for egen regning/ endring i forsikringsmessige avsetninger

Lønnsendringer og endring i folketrygdens grunnbeløp (G) for medlemmer i KLPs ytelsesbaserte pensjonsordninger påvirker de forsikringsmessige forpliktelsene, og dette finansieres med en engangspremie betalt av arbeidsgiver. Tidligere ble effekten på avsetningene og premieinntektene regnskapsført ved fakturering av engangspremien.

Fra og med 2012 estimeres og inntektsføres engangspremier knyttet til lønns- og G-reguleringer på det tidspunktet forpliktelsesøkningen registreres. Inntil reguleringspremietilskuddet faktureres vil påløpt forpliktelse som følge av registrerte lønnsjusteringer framstå som premiefordringer, alternativt som kortsiktig gjeld til forsikringstakere dersom tilskudd er forhåndsinnbetalt.

Likeledes fører ovennevnte forhold til en økning i resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser med tilsvarende beløp fra samme tidspunkt. Netto resultat effekt og egenkapitaleffekt blir således null.

Nettoeffekt av estimatendringen er økte premieinntekter og økte forpliktelser på 734 millioner kroner i første kvartal 2012 mot første kvartal 2011.

Note 2 Verdiendring investeringseiendom

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert pr 31. mars 2012.

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Verdiregulering inkludert valuta	21	143	472
Valutasikring	196	-28	12
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	217	115	484

Note 3 Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	Året 2011
Personalkostnader	117	97	419
Avskrivninger og nedskrivninger	17	19	101
Andre driftskostnader	76	55	268
Forsikringsrelaterte driftskostnader	210	171	788

Note 4 Forsikringsforpliktelser

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Premiereserve	226 698	207 079	221 983
Premiefond	2 667	3 486	2 801
Tilleggsavsetninger	12 235	10 095	12 234
Kursreguleringsfond	8 575	6 697	4 958
Andre avsetninger	72	75	69
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	251 509	229 445	242 045

Note 5 Finansielle eiendeler

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Finansielle eiendeler selskapsporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	3 204	3 243	3 225
Obligasjoner lån og fordring	3 926	3 360	3 860
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	7 131	6 603	7 085
Aksjer og andeler	821	1 326	968
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	3 487	2 012	3 114
Utlån og fordringer	667	646	723
Finansielle derivater	98	92	252
Andre finansielle eiendeler	15	2	10
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	5 089	4 078	5 067
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	12 219	10 681	12 152
Eiendomsinvesteringer	931	959	941
Datterselskaper	3 431	3 456	3 375
Sum investeringer i selskapsporteføljen	16 582	15 096	16 468
Finansielle eiendeler kollektivporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	34 213	37 940	37 013
Obligasjoner lån og fordring	44 089	36 954	41 942
Utlån	27 339	26 359	20 798
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	105 641	101 253	99 753
Aksjer og andeler	38 453	34 642	34 562
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	65 226	51 154	62 961
Utlån og fordringer	10 665	13 411	12 228
Finansielle derivater	824	709	571
Andre finansielle eiendeler	11 031	10 663	70
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	126 198	110 579	110 392
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	231 839	211 832	210 145

Note 5 Finansielle eiendeler, forts.

Millioner kroner	31.03. 2012	31.03. 2011	31.12. 2011
Finansielle eiendeler investeringsvalgporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	192	204	189
Obligasjoner lån og fordring	351	290	349
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	542	494	538
Aksjer og andeler	310	308	267
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	404	356	409
Utlån og fordringer	14	24	16
Finansielle derivater	3	2	1
Andre finansielle eiendeler	0	-1	2
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	731	689	696
Sum finansielle eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 274	1 183	1 234
Sum finansielle eiendeler	245 332	223 696	223 530

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

KLP har pr 31.03.2012 utlån til KLP Banken med restsaldo på 450 millioner kroner og et sertifikatlån på 1 milliard kroner. Lånene er gitt til markedsrente (NIBOR + margin). Sertifikatlånet forfaller henholdsvis 2. mai og 1. juni 2012 med en halvpart hver. Det resterende lånet har forfall 15. juni 2012.

Note 7 Premieinntekter

Millioner kroner	1. kvartal 2012	1. kvartal 2011	2011
Forfalte premier, brutto	4 477	3 254	21 644
- Avgitte gjenforsikringspremier	-2	-1	-3
Overføring av premiereserve fra andre	1 683	63	112
Sum premieinntekter	6 158	3 315	21 752

**Kommunal Landspensjonskasse
gjensidig forsikringselskap**
Org.nr. 938 708 606
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Hovedkontor
Dronning Eufemias gate 10,
0103 Oslo
Tlf: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor
Vågsallmenningen 16 Bergen
Tlf: 05554
Faks: 55 54 85 90

